

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
mint harmadfokú bíróság

Bhar.II.134/2018/6.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2018. május 23. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

végzést:

A vagyoni haszonszerzés végett, több személynek segítséget nyújtva, bűnszervezetben, üzletszerűen, folytatólagosan elkövetett embercsempészs bűntette és más bűncselekmények miatt Aslanni Sami és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2017. november 29. napján kihirdetett 18.Bf.424/2017/33. számú ítéletét VII. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban 8.255,- (nyolcezer-kettőszázötvenöt) Ft - az államot terhelő - bűnügyi költség merült fel.

A harmadfokú bíróság végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I.

Az első fokon eljáró Debreceni Járásbíróság a 2017. április 28. napján kihirdetett 5.B.818/2016/116. számú ítéletével a másodfellebbezéssel érintett VII. r. vádlottat 1 rendbeli, bűnszervezetben, társtettesként elkövetett embercsempészs bűntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont] miatt 2 év fegyházbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 1 év 6 hónapi közúti járművezetéstől eltiltásra;

VIII. r. vádlottat pedig 1 rendbeli, bűnszervezetben, társtettesként elkövetett embercsempészs bűntette [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés d) pont, Btk. 459. § (1) bekezdés 1.pont] miatt 4 év fegyházbüntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 1 év 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy e vádlottak feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

Az elsőfokú ítélet ellen e vádlottak terhére az ügyész a büntetés súlyosítása érdekében, VII. r. vádlott enyhítésért, VIII. r. vádlott és védője pedig elsősorban felmentés, másodsorban enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A másodfokú eljárásban a Debreceni Törvényszék a 2017. november 29. napján kihirdetett 18.Bf.424/2017/33. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és más rendelkezések módosítása mellett VII. r. és VIII. r. vádlottak vonatkozásában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a vádlottak ellen a már részletesen megjelölt minősítésű embercsempészet büntette miatt az eljárást - ítélt dologra hivatkozással - megszüntette.

II.

A másodfokú ítélet ellen a törvényes határidőben az ügyész jelentett be fellebbezést VII. r. és VIII. r. vádlottak terhére bűnösségük megállapítása és velük szemben büntetés kiszabása érdekében.

Perorvoslatában indítványozta, hogy az ítélet tábla VII.r. vádlottat 1 rendbeli, folytatólagosan, társtettesként, vagyoni haszonszerzés végett több személynek segítséget nyújtva elkövetett embercsempészes bűntettében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont], VIII. r. vádlottat 1 rendbeli folytatólagosan, társtettesként, bünszervezetben vagyoni haszonszerzés végett több személynek segítséget nyújtva, üzletszerűen elkövetett embercsempészes bűntettében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés d) pont] mondja ki bűnösnek, továbbá mindkét vádlottal szemben a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti fegyház fokozatú szabadságvesztést, a Btk. 50-51. §-ai szerinti pénzbüntetést, a Btk. 55-56. §-ai szerinti közúti járművezetéstől eltiltást és a Btk. 61-62. §-ai alapján mellékbüntetésként közügyektől eltiltást szabjon ki, illetve kötelezze őket a felmerült bűnügyi költség viselésére.

Álláspontja szerint a jelen ügyben megállapított tényállás és a külföldi ítélet tényállása egymástól eltér, mivel a külföldi ítélet tényállása szerint VII. r. és VIII. r. vádlottak az osztrák-német államhatár, ugyanakkor jelen ügy elsőfokú ítéletében rögzített tényállás szerint VII. r. vádlott a X. és XI. tényállási pontban, VIII. r. vádlott pedig a II-X. tényállási pontokban leírt cselekmények során a magyar-osztrák államhatár átlépésében is segítséget nyújtott az általuk szállított migránsok részére. Az osztrák-német és a magyar-osztrák határ átlépéséhez nyújtott segítség egymástól elkülönült 1-1 rendbeli bűncselekmény bűnhalmazatot alkotva nem vonható a folytatólagosság törvényi egységébe.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.34/2018/2-I. számú átiratában - és képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen - az ügyészi másodfellebbezést fenntartva azt részben kiegészítette. Indokai szerint a törvényszék a megalapozott történeti tényállásból az előző külföldi elítélés ellenére részben téves jogi következtetéseket vont le, ezért eljárást megszüntető rendelkezést nem hozhatott volna, hiszen a németországi elismert ítéletben foglalt tényállás és jelen ügyben rögzített tényállás X. pontjában rögzítettek nem fedik egymást maradéktalanul. A külföldi ítélet az osztrák-német államhatár átlépését róta a vádlottak terhére, míg jelen ügyben szereplő tényállás a magyar-osztrák államhatár átlépését is. Mindezek miatt a schengeni határokon belül, különböző államhatárok átlépéséhez nyújtott segítség önálló rendbeli bűncselekményt valósít meg, és a folytatólagosságot ezen önálló rendbeli bűncselekményen belül lehet csak értékelni. Ez pedig kettő rendbelivé minősíti VII. r. és VIII. r. vádlottak terhére róható bűncselekményeket, így e két rendbeli cselekménynél külön-külön vizsgálendő a folytatólagos elkövetés és ezen belül az a körülmény, hogy milyen rész-cselekmények állapíthatók meg.

A külföldi ítélet elismerése kapcsán az ítélt dolog jogerőhatása csak az osztrák-német államhatár átlépéséhez kapcsolódó bűncselekménynél irányadó, a magyar-osztrák államhatár átlépésénél ilyen ítélt dolog a németországi ítélet alapján nem állapítható meg. Ezen okok folytán a törvényszék eljárást megszüntető rendelkezést sem hozhatott volna VII. r. és VIII. r. vádlottakat érintően, hiszen jelen ügyben a vád és a bíróság döntésének tárgyát is a magyar-osztrák határ átlépése, annak célja, módja, gyakorisága alapjául szolgáló cselekmények alapozták meg, nem pedig a németországi

tartózkodás oka, célja, figyelemmel arra, hogy a németországi cselekvőség a schengeni határokon belül egy külön állam jogait is sértette. A vádlottak mindkét rendbeli cselekményt a tudattartalmuk miatt nem önálló, hanem társtettesként valósították meg, amelyből az ügyészség csupán egy rendbelit tett a vád tárgyává, ezért van annak jelentősége, hogy egy rendbeli cselekményként jelölte meg a vádirat a vádlottak cselekményét.

Minderre tekintettel a fellebbviteli főügyészség a másodfokú ítélet megváltoztatását, VII.r. vádlottnak a folytatólagosan, társtettesként, vagyoni haszonszerzés végett több személynek segítséget nyújtva elkövetett embercsempészés büntetében, VIII. r. vádlottnak a folytatólagosan, társtettesként, bünszervezetben, vagyoni haszonszerzés végett több személynek segítséget nyújtva, üzletszerűen elkövetett embercsempészés büntetében történő bűnösnek kimondását indítványozta, s velük szemben fegyházbüntetés, pénzbüntetés, járművezetéstől eltiltás és közügyektől eltiltás kiszabására, illetve a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből való kizárásra tett indítványt.

A nyilvános ülésen VII. r. vádlott védője elsődlegesen a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt, másodlagos indítványa e vádlott felmentésére, illetve büntetőjogi felelősségének megállapítása esetén végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására irányult. VIII. r. vádlott védője elsődlegesen a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt, másodlagosan az időmúlásra és védenca ezen elítéltetésen kívüli büntetlen előéletére tekintettel igen enyhe büntetés kiszabására tett indítványt. VIII. r. vádlott az utolsó szó jogán védőjéhez csatlakozván a törvényszék határozatának helybenhagyását indítványozta.

III.

Az ügyészi másodfellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla - a jogorvoslatot a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 393. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálva el - elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a másodfellebbezés joghatályos-e, illetve alkalmas-e a harmadfokú eljárás megnyitására. A válasz igenlő. A Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltételek fennállnak, mert a másodfokú bíróság az első fokon elítélt VII. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében a büntetőeljárást megszüntette, így az ellentétes döntés nem kétséges. A Be. 386. § (1) bekezdése ugyan kifejezetten a másodfokú ítélet elleni fellebbezési jogot rögzíti, de a fellebbezési jog részletszabályaiból egyértelmű, hogy az ellentétes döntés megjelenhet kasszációt kísérő eljárást megszüntető végzésben is.

A joghatályos perorvoslat folytán az ítélet tábla a Be. 387. § (1) bekezdésében előírt revízió során a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt felülbírálta abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A felülbírálati folyamat menetrendje szerint az ítélet táblának először az eljárási szabályok megtartását kellett vizsgálnia és abban a kérdésben állást foglalnia, hogy a másodfokú határozat érdemben felülbírálható-e. Az ítélet tábla a felülbírálat során megállapította, hogy a másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le, nem vétett olyan abszolút vagy a súlyosítási tilalmat sértő szabályt, mely a másodfokú határozat érdemi felülbírálatát kizárná. Az ítélet tábla tehát nem észlelt olyan - a Be. 399. § (1) - (3) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálását kizárja.

Ugyanakkor az elsőfokú eljárásban - osztva a törvényszék indokait - feltétlen, kötelező kasszációt (megsemmisítést) eredményező szabálysértés történt, hiszen az elsőfokú bíróság VII. r. és VIII. r.

vádlottak büntetőjogi felelősségét büntethetőségi akadály fennállta ellenére állapította meg. Mindezt helyesen ismerte fel, azaz észlelte a másodfokú bíróság és törvényesen vonta le a jogkövetkeztetést, hogy VII. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében az ítélet hatályon kívül helyezése mellett jogerősen ítélt dologra hivatkozással az eljárást meg kell szüntetni.

A Be. 388. § (1), illetve (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az - miután a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak - további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján azzá tehető. A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által megalapozottnak tartott tényállás. A másod- és harmadfokú bíróság számára egyaránt adott ugyanis a megalapozatlanság vizsgálatának törvényi lehetősége és kötelezettsége azzal, hogy a megalapozatlanság alatt a Be. 351. § (2) bekezdésében foglaltakat kell érteni.

A megalapozatlanság közvetlen (a fellebbezési eljárásban történő) kiküszöbölésének (ténybeli reformációs jogkörnek) azonban eltérő a terjedelme. A másodfokú bíróság akár - a törvényi korlátok között felülmérlegeléssel - eltérő tényállást is megállapíthat [Be. 352. § (1) bekezdés b) pontja, és (3) bekezdés]. A harmadfokú bíróság viszont a tényállást csupán kiegészítheti (az abból hiányzó ténymegállapításokat pótolhatja), és helyesbítheti (a meglévő ténymegállapítást módosíthatja, egyes részeket mellőzhet). A két terjedelem közti különbség lényege, hogy a kiegészítés, helyesbítés csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt nem. Ami pedig kívül esik a harmadfokú bíróság - a másodfokú bírósághoz képest szűkebb - reformációs jogkörén, az értelemszerűen a hatályon kívül helyezési (kasszációs) jogkörbe kerül [Be. 399. § (5) bekezdés].

Mindezeket előrebozsátva az ítélőtábla a felülbírálat eredményeként megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítéletének alapját képező, a másodfokú bíróság határozatával kiegészített, helyesbített ítéleti tényállás döntően megalapozott, mely csak kisebb részben volt megalapozatlan iratellenesség miatt [Be. 351. § (2) bekezdés c) pont]. E megalapozatlanság az elsőfokú ítélet 9. oldalán VII. r. és VIII. r. vádlottak előéletét illetően rögzített németországi ítéletet hozó bíróság megnevezése tekintetében volt észlelhető, mely kisebb súlyú, részleges megalapozatlanság az iratok tartalma alapján a harmadfokú eljárásban kiküszöbölhető volt.

Az ítélőtábla a Be. 388. § (2) bekezdésében írt jogkörében a tényállást a következők szerint helyesbíti.

- VII. r. és VIII.r. vádlottakat a *Laufeni Járásbíróság* ítélte el a 2015. március 30. napján jogerős 7 Ds 280 Js 4114/15 határozatával embercsempészség büntette miatt 10 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre.

A tényállást az ítélőtábla a Debreceni Törvényszék 4.Beü.799/2015. számú irataihoz csatolt németországi ítélet és annak magyar fordítása alapján helyesbítette. Kétségtelen, hogy a külföldi ítélet érvényének elismeréséről szóló végzésben Traunsteini Bíróság szerepel, a ténybeli korrekciónak azonban nem volt akadálya, figyelemmel arra is, hogy a tettazonosság kereteire tekintettel még a külföldi ítélet érvényének elismerése nélkül is meg kellett volna állapítani a büntethetőségi akadályt az ítélt dolog miatt. A német bíróság nevének elírása az érdemi jogkérdésekre ezért nem hatott ki, bizonyítás felvétele nélkül is kiküszöbölhető volt a megalapozatlanság.

A helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 388. § (2) bekezdése

értelmében a harmadfokú döntés alapját képezte.

A revízió a hatályos és alkalmazandó Be. alapján a harmadfokú eljárásban teljes, de az adott perjogi helyzetben a ténykérdések tükrében elsősorban perjogi kérdéseket érintett, mert arról kellett állást foglalni, hogy a másodfokú bíróság VII. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében törvényesen állapította-e meg a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont d) alpontjában foglalt azon eljárás megszüntetési okot, miszerint a vád tárgyává tett cselekményt már jogerősen elbírálták.

A harmadfokú bíróság egyetértett a másodfokú bíróság jogkérdésben elfoglalt álláspontjával, miszerint a jogerősen ítélt dolog, azaz a „res iudicata” hatása bekövetkezett. A másodfokú bíróság indokolása helyes, a törvénynek megfelelő indokok ismételése szükségtelen, azonban a jogkérdés fontossága, az ítélt dolog helyes megítélése szempontjából és az ügyészi fellebbezés indokai kapcsán az ítéltábla a következőket emeli ki.

A felülbírált ügyben az volt az eldöntendő kérdés, mi a „res iudicata” hatása, mely kérdés felmerülésének alapfeltétele a korábbi jogerős elítélés, tekintettel arra, hogy anyagi jogerőhatás (véglegesség, bizonyító erő, kötelező erő, a végrehajtás lehetőségének megnyílása stb.) kiváltására kizárólag a bíróság ügydöntő határozata képes. A Be. 257. § (1) bekezdés második mondata szerint a bíróságnak az a határozata az ügydöntő, ami a vádról, illetve a vád alapján folyó eljárás lezárásáról (megszüntetéséről) érdemben határoz.

A Be. XIII. Fejezet II. Címe ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatait kimerítően felsorolja; ezek közé tartozik az ítélet (ha a bíróság a terheltet bűnösnek mondja ki vagy felmenti) és az eljárást megszüntető végzés (Be. 329.-332. §).

A büntetőügyben az anyagi jogerő szempontjából - értelemszerűen - az jelent ügyet eldöntő rendelkezést, ami a vádról, illetőleg a vád alapján folyó eljárás lezárásáról (megszüntetéséről) érdemben és végérvényesen dönt, miáltal kifejezésre jut a büntetőjog alkalmazásának véglegessége, egyben érvényesül a „ne bis in idem” (kétszeres eljárás tilalmának) elve, valamint a „res iudicata” (jogerősen ítélt dolog) joghatása.

A törvény főszabályként tiltja a már jogerősen elbírált bűncselekmény miatt ugyanazon személy ellen - a perújítást, a felülvizsgálatot és a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati eljárás lefolytatását, továbbá a Be. 349. § (2) bekezdése szerinti, összefüggő ok alapján való újbóli döntés esetét kivéve - az újabb büntetőeljárást, ami vonatkozik mind a felmentő, mind a bűnösséget megállapító ítéletre is. Azt a kérdést pedig, hogy kire és mire terjed ki a többszöri eljárás tilalma, a személyi (alanyi) és tárgyi terjedelem szempontjából kell vizsgálni, mely vizsgálatra a tettazonosság szabályai alkalmazandók.

A többszöri eljárás tilalma alanyi vonatkozásban személyazonosságot feltételez, csak azt a személyt védi, aki a megelőző büntetőeljárás (akár elítélt, akár felmentett) terheltje volt, míg a tárgyi terjedelmet illetően a kizáró hatás érvényesüléséhez a jogerős ítélettel befejezett és a később meginduló büntetőeljárás tárgyának kell azonosnak lennie, azaz a két történeti esemény azonossága szükséges. A tettazonosság ennek megfelelően a két történeti tény, eseménysorozat azonosságát jelenti, s a tettazonosság kapcsán az ítélkezési gyakorlat csupán azt kívánja meg, hogy a vád és az ítélet ugyanazt a tény, eseménysorozatot és eredményt rögzítse, de azt nem jelenti, hogy a vád és az ítélet tényállása a legapróbb részletekig teljesen egyező legyen. (EBH 2005/1199.; BJD 9440.; BH 2005/7.; BH 2011/245.)

A tettazonosság egyik legfőbb jelentősége a jogerő terjedelmének és a többszöri eljárás tilalmának meghatározásában áll, ezért a korábbi jogerős ítélet tárgyává tett történeti eseményt kell összevetni az új eljárás tárgyának történeti tényeivel.

A Be. 6. § (3) bekezdés d) pontja a többszöri eljárás tilalmával kapcsolatban egyfelől a „terhelt cselekménye” kifejezést használja, ami a „vád tárgyává tett cselekményt” jelenti, s ekként az újabb eljárásra, másfelől a „már jogerősen elbírálták” megjelölés a korábbi jogerős ítélettel befejezett eljárásra utal. A többszöri eljárás tilalmának így az egyik alapja az új és a régi eljárásban a terhelt azonossága, a másik pedig a két eljárás tárgyának azonossága; vagyis az elkövető és a magatartása által meghatározott azonos eljárástárgy.

A törvényszék a másodfokú elbírálás idején helyesen hivatkozott a Be. 6. § (3) bekezdés d) pontjára, mely norma a jogerős elbírálás elvi háttereként jelenleg is irányadó azzal, hogy a 2018. január 1-jétől hatályos - az egységes jogalkalmazás kialakítása érdekében a 2017. évi XXXIX. tv. 24. §-ával módosított - perjogi szabályozás értelmében a harmadfokú bíróság a Be. 6. § (3) bekezdés e) pontját hívja fel, mert jelenleg külön büntetőeljárási akadály az Európai Unió tagállamában a terhelt azonos cselekményének jogerős elbírálása.

A 2017. évi XXXIX. tv. 24. §-hoz fűzött miniszteri indokolás szerint az idézett új törvényi ok beiktatásával a tagállami ítéletek esetében a törvény mértékadó átalakítást hajtott végre és egyértelművé tette, hogy fő szabály alapján (ide értve például a „ne bis in idem” elv kérdését) a tagállami ítéletek - egyes kizáró okok kivételével - minden további külön eljárás nélkül érvényesülnek és figyelembe vehetők. Az új e) pont biztosítja az uniós jogban szereplő és az uniós joggyakorlatban kidolgozott „ne bis in idem” elv érvényesülését mind a bírósági ítéletek, mind más, az ügyet érdemben elbíráló - arra alkalmas - más határozatok tekintetében. E szabályozással a jogalkotó az eljáró bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság feladatává tette, hogy a tagállami ítéleteket figyelembe vegyék, s ennek megfelelően a tagállami ítéletek eljárási akadályt képező érvényét és annak korlátait az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében indokolt volt a Be.-ben megjeleníteni. Mindennek következtében így az új törvényi ok - azaz a Be. 6.§ (3) bekezdés e) pontja - megjelölése az ítéletábra részéről nem mellőzhető.

A tettazonosságnak ez az eljárásjogi értelme nem azonos az anyagi büntetőjogi egység fogalmával, hiszen lehetnek cselekmények, amelyek az anyagi jogi szempögből nézve halmazati viszonyban állnak egymással, de azért az eset körölményei szerint mégis egy egységes történeti eseményhez tartoznak.

Az egység és a többség közötti megkülönböztetés anyagi jogi kereteit szükséges vizsgálni a kizáró hatás terjedelmének megítélésénél. Amennyiben a jogerős ítélet meghozatala előtt megvalósított, de utöbb ismertté vált cselekmény a már az ítéletben megvizsgált és elbírált cselekménnyel együtt egységet képez, mint amilyen a természetes és a folytatólagos egység esete, akkor a jogerős ítélet általában ezt az újonnan felderített cselekvést is magában foglalja, és ez a terhelt másodszori elítélését megakadályozza. A 6/2009. Büntető jogegységi határozat kifejezetten rögzíti is, hogy a késöbbi eljárás tárgyául szolgáló egyes részcslekmények újabb elbírálását a korábbi elbírálás jogereje megakadályozza, ugyanis az egységbe tartozó egyes részcslekményeket csak egységesen lehet elbírálni, az egyes részcslekmények tárgyában külön ítélet nem hozható (Kúria Bfv.III.1.085/2015/18.).

Jelen ügyben a külföldi ítélet anyagi jogerejének mindezen joghatása (tehát a „ne bis in idem” és a „res iudicata”) szempontjából abban kellett állást foglalni, hogy a külföldi ítélet történeti tényállásának és a felülbírálattal érintett magyar ítélet történeti tényállásának egybevetése megfelel-e a tettazonosság megállapítása alapjául szolgáló szempontoknak.

A két ítélet (azaz a németországi és jelen ügyben megállapított) tényállását összevetve kétségtelen, hogy azok minden kisebb részletre kiterjedően nem teljesen egyezők, nem teljesen fedik egymást, de ahogyan azt az eljárás másodfokú bírósága megállapította, a két ítéleti tényállás az alábbiak szerint alanyi és tárgyi azonosságú, egymáshoz időben, térben és tárgyak alapján elválaszthatatlanul kötődő cselekmények együttese.

A német elítélés az osztrák-német államhatár átlépését róta a fellebbezéssel érintett vádlottak terhére, ugyanakkor azt is rögzítette, hogy a koszovói állampolgárok Magyarországról indulva Németországba akartak eljutni ottani tartós életvitel céljából úgy, hogy nem rendelkeztek az oda beutazáshoz és ott tartózkodáshoz szükséges dokumentumokkal. VII. r. és VIII. r. vádlottak tevékenysége pedig abban állt, hogy az általuk vezetett személygépkocsikban szállítva, koszovói migránsokat csempészték Magyarországról Németországba, amikor 2015. február 3. napján 2 óra 15 perckor az osztrák-német határ átlépését követően velük szemben rendőri ellenőrzésre került sor.

A jelen ügyben irányadó tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottak koszovói állampolgárokat Debrecenből Németországba vitték úgy, hogy a schengeni övezetben való tartózkodáshoz szükséges okmányokkal nem rendelkeztek és előbb Debrecenből a magyar-osztrák határig, majd ezen államhatárt átlépve Ausztrián keresztül Németországba haladva őket Németországban elfogták.

A törvényszék helyesen állapította meg, miszerint a teljes tettazonosság megállapítható a német ítéleti és a jelen tényállás között a koszovói állampolgároknak Magyarországról Németországba 2015. február 2-3. napján történt csempészésében való közreműködése kapcsán. Tehát a Magyarországon vád tárgyává tett, VII. r. vádlott esetében 2015. január 29. és 2015. február 2-3. napján elkövetett, illetve VIII. r. vádlott esetében 2015. január 06. és 2015. február 03. és 23. napja között elkövetett több részcselekmény közül a 2015. február 2-3. napján elkövetett cselekmény pontosan illeszkedik a német ítéletben elbírált, 2015. február 3. napján megvalósított bűncselekmény elkövetési magatartásába és időszakába.

Mindkét ítéleti történeti tényállás tartalmazta azt, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottak a koszovói állampolgároknak Magyarországról Németországba - Ausztrián keresztül - történő eljuttatásában működtek közre. Az ilyen irányú és útvonalú eljutás pedig nyilvánvalóan egyfelől a magyar-osztrák, másfelől az osztrák-német határ átlépését teszi szükségessé.

Nem volt tehát helytálló a fellebbviteli főügyészség átiratában rögzített azon álláspont, mely szerint a külföldi ítélet elismerése kapcsán az ítélt dolog jogerő hatása csak az osztrák-német államhatár átlépéséhez kapcsolódó bűncselekménynél irányadó, mert a magyar-osztrák államhatár átlépésénél ilyen ítélt dolog nem állapítható meg.

E körben szükséges utalni arra, hogy a 2017. évi XXXIX. tv. 24. §-a 2018. január 1-jei hatállyal kiegészítette a Be. 6. §-át a következő - a „ne bis in idem” elv alóli kivételként megjelenő - (6) bekezdéssel:

„(6) A (3) bekezdés e) pontja nem akadályozza a büntetőeljárás megindításának és lefolytatásának, ha
a) a tagállam bírósága által hozott jogerős ítélet (a továbbiakban: tagállami ítélet) nem vehető figyelembe, vagy
b) a cselekményt egészében Magyarország területén követték el, kivéve, ha a terhelt elítélése esetén a tagállami ítélettel kiszabott büntetést végrehajtották, annak végrehajtása folyamatban van, vagy a jogerős ítéletet hozó tagállam joga szerint az nem hajtható végre.

Az a) pont kapcsán nyilvánvalóan nem képezhet eljárási akadályt egy olyan tagállami ítélet, amely a magyar jogszabályok - az EÜtv. (2012.évi CLXXX.tv.) ezzel kapcsolatos új rendelkezései - alapján nem vehető figyelembe. A (6) bekezdés b) pont tekintetében hangsúlyozandó, hogy e pontban meghatározott esetben, amennyiben a terhelt elmarasztalására került sor és a kiszabott büntetést már végrehajtották, vagy az végrehajthatatlanná vált, a tagállami ítélet mégis eljárási akadállyá válik. Ugyanakkor ezzel kapcsolatosan - az ügyészi másodfellebbezésben írt okfejtés miatt ki kell emelni, hogy a részben Magyarország területén elkövetett - tipikusan a határon átnyúló - cselekmények esetén a b) pontban megjelölt kivétel nem alkalmazható, és a tagállami ítélet eljárási akadályt képez.

Nem értett egyet az ítéletábrla e körben azon ügyészi állásponttal sem, mely szerint VII. r. és VIII. r. vádlottak által a 2015. február hó 02.-03. napján elkövetett azon cselekmény, mikor az érintett koszovói állampolgárokat Magyarországról Németországba csempészték, két rendbeli embercsempészés bűncselekményt eredményezne azért, mivel két államhatárt átlépve jutatták a migránsokat Németországba. Több államhatár tiltott átlépésének rövid időn belül való többszöri segítése nem eredményez halmazatot, a bűnhalmazat megállapítása fel sem merülhet pusztán azon az alapon, hogy az elkövető több államhatár engedély nélküli átlépéséhez nyújt segítséget (Kúria Bfv.III.1.467/2017/6.).

Összefoglalva: a magyar ítéleti tényállás több részecselekményből álló, de törvényi egységet képező bűncselekményt rótt a fellebbezéssel érintett két vádlott terhére, melyek közül a 2015. február hó 2-3. napján megvalósított részecselekmény pontosan egybevág a német ítélet jogerősen elbírált tényállásával. A német bíróság határozata ezért jogerősen ítélt dolgot képez, ezért azon ítélettel el nem bírált, de a folytatólagos elkövetés miatti bűncselekmény-egység részét képező további részecselekmények tekintetében az önálló vádemelésnek és a részecselekmények önálló elbírlásának a 6/2009. Büntető jogegységi határozat értelmében nincs helye.

A másodfokú bíróság ezért helyesen állapította meg, hogy a külföldi jogerős elítélés tényállása lefedi a járásbírlóság által elbírált tényállás ténybeliségét, az adott terhelték személye pedig azonos, hiszen VII. r. vádlott esetében a IX. és X. tényállási pontban írt cselekvőség, VIII. r. vádlott esetében pedig a II-X. tényállási pontokban írt cselekvőség olyan részecselekményt képeznek, amelyek a X. tényállási pontban írt - 2015. február 03. napján elkövetett - és jogerősen elbírált bűncselekmény egységébe tartoznak. Következésképpen a jelen ügy tárgyat képező cselekmény már jogerősen ítélt dolog. Erre tekintettel a jelenleg hatályos Be. 6. § (3) bekezdés e) pontjában megjelölt büntetőeljárási akadály áll fenn, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és eljárás megszüntetése a Be. 373. (1) bekezdés I/d) pontja alapján törvényes volt. Az ügyészi fellebbezés ezért eredményre nem vezethetett.

IV.

A kifejtettékre figyelemmel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság végzését - tekintettel arra, hogy a fellebbezés alaptalan volt - a Be. 397. § alkalmazásával helyes indokainál is fogva helybenhagyta. E körben megjegyzi a harmadfokú bíróság, hogy az eljárási törvény nem határozza meg, hogy a fellebbezés pontosan mikor alaptalan, de arra a törvényből következtetni lehet. A helybenhagyó (affirmatórius) határozat meghozatalának feltétele - azaz alaptalan a fellebbezés - ha az ok, amelyre az indítványozó alapozza, nem létezik, vagy nem állapítható meg. Jelen ügyben az ügyész által megjelölt indokok nem voltak megállapíthatók, így a másodfokú ítélet nem volt megváltoztatható.

A harmadfokú eljárásban VIII. r. vádlott kirendelt védőjének közreműködésével kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget az eljárás megszüntetése miatt a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Debrecen, 2018. május 23.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura sk. előadó bíró,

Dr. Gömöri Olivér sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 18.Bf.424/2017/33. számú ítélete VII. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében a harmadfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2018. május 23.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő